

„KRVAVI PUT“ — NAJBOLJI

Dugo. Još dugo će partizanski dani biti izvorom velikih realizacija na svim planovima umetničke akcije. Za žaljenje bi bilo ako ne bude tako jer tragičnog je mnogo bilo za:

...onih lepih dana
kad je bilo puno partizana.

I dobro je došao Janko da se pridruži Tadiji Čemerkiću, Ući i Pavlu i Mici. A pridružio im se Janko dvostruko. Pridružio im se onim heroizmom bez pogovora što je osobima tek velikih ljudi i velikih dana. I pridružio im se onom velikom ljubavi što je iznad granica svih ljudskih strasti. Jer biti vojnikom vlastitog opredeljenja i pod cenu mogućnosti da se izgubi život. Jer biti ljubavnikom slobode kada je samo pomisao na nju osuda života. Staviti život u odbranu života najboljih drugova. Biti najzad uzrokom očve smrti a postati savest jednog života što nije život to je veličina Janakovog poduhvata. To je tragedija jedne mladosti. Ali to je, jer su joj temelji najljudskiji, čvrsta zgrada sveta koji se tek radjao. I radja.

Sever i jug. Rat. Okupacija, Logori. Izdaja. I opet rat. Onaj naš rat bez predaha. Bez rezervi. I onaj drugi rat svih što su uz nas. Ogroman prostor medju ljudima. Senke medju narodima. Onda laž da ljudi prestanu biti ljudi. I svernu tome nasuprot jedna mržnja. Ne mržnja na ljude. Već mržnja na neljudsko da se spasi ljudi. Prepreka nije bilo za ljubav. I hrabrost. Sever i jug delovi su tek jedne nesreće. Ujedinjeni za novu sreću.

I samo lepe reči za ovaj film. A kad ipak treba izdvojiti Milivoja Živanovića to nije da se umanje vrednosti ostalih stvaralaca filma. To nikom ne pada na um. Milivoja Živanovića treba izdvojiti i potsetiti na čudnu sreću ovog filma jer ga nisu hteli ni u Kanu ni u Pulj. A Milivoj Živanović bi svugde ponekom pomrsio račune čak i kad bi poneki film u celini i bio bolji od „Krvava puta“. U ovom velikom filmu Milivoj Živanović je zaista najveći. On će trajati i tada kad film bude otišao u zaborav.

Lazar ČURČIĆ

Jutro

Razbitu školjku u koju su te mora sakrila snenu
I poneću te bešumno između obala što se kraj mojih stopala rone
Biću tih kao večnost i čekaću da vetar razveje zvezdanu penu
I u zoru biću more koje pleni i grad koji tone.

Velizar Kostelić

HERTA KREFTNER

MORSKI PUT

To je morski put k tebi
jer more je
uvek ispred ljubavi
i na moru sumo bura.
Još traju vremena polubogova...
Već godinama moj je brod
na putu.
Ostrva prolaze mimo
obasjana mesečinom,
peščane obale tužne i prazne.
Mrki čovek zastavom daje znak
na molu.
Svirale, zmiije i vino u krčmi,
I veliki vetar.
Vetar sa mirisom riba i
krik albatrosa, i vetar
sa parom iz tujih luka.
More i vetar
udaraju glasno u moj čamac
ali kormilar
Kinez je nemi.
Koliko te volim,
ti si moj morski put.
Sećaš li se
da se u vremena polubogova
uvek nanovo svetionik
gasi? I vetrovi
samo polako nadimaju jedra.

Preveo Slobodan Miletić

VETAR

Skitnica u crvenoj košulji
jeo je hleb od kamena.
Nikada nije uzdahnuo.

U aprilu bi uvek
isukao topole kao sablje
i pretio crvenim krovovima.

Jednu granu je zabio
u dimnjak male kuće
mислеći da je to grlo.

Ništa posle nije ostalo.
Skitnica u crvenoj košulji
udavio se u dimu.

Učinilo mu se da su jablani tvrdji
pa je njima vitlao
i parao nebo.

Kada je naišao oblak
grane jablanove zamršiše se
i skitnica susta.

Otvorio je svoja usta
i progutao oblak
pa onda zaspao.

Sasvim slučajno košulje nesta,
od kamena posta trava,
od čoveka osta ulica.

Pa ipak niko nije umro...

Stevan Nestorović

NAS DVOJE

Nas dvoje
Dva smeha, dve suze
Ili suza u smeđu.
Dva goluba što guguču na uglu krova.
Dva oblaka belo-snežna
Što igraju vals uz muziku vetra.
Nas dvoje
Dve senke na mesečini.
Dva otiska tela na travi.

Aleksandar Erdeljan